

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jiriny Jislové a soudců JUDr. Renaty Polákové a Mgr. Aleny Jedličkové ve věci

žalobce: **Lesy České republiky, s. p.**, IČO 42196451,
sídlem Přemyslova 1106/19, 500 08, Hradec Králové,
zastoupený advokátkou Mgr. Ilonou Kindlovou,
sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 00, Praha 4,

proti
žalované: **CARTHAMUS a.s.**, IČO 27062970,
sídlem Uhelny trh 414/9, 110 00, Praha 1,
zastoupená advokátem JUDr. et. Mgr. Tomášem Sequensem,
sídlem Jungmannova 745/24, 110 00, Praha 1,

o zaplacení 19 734 Kč s příslušenstvím,

o odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 3. června 2021, č. j. 27 C 293/2020-61,

takto:

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně se **potvrzuje**.
- II.** Žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 5 324 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. et Mgr. Tomáše Sequense.

Odůvodnění

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal po žalované zaplacení částky 19 734 Kč s úrokem z prodlení ve výši 9 % ročně od 22. 11. 2018 do

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.

zaplacení (výrok I.), a uložil žalobci povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 13 310 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II).

2. Takto rozhodl soud prvního stupně o žalobě, kterou se žalobce s odkazem na ust. § 21 zákona č. 289/1995 Sb., lesního zákona, domáhal na žalované jako provozovateli zdroje znečišťování ovzduší, Energobloku Domoradice, náhrady škody, která mu byla provozní činností žalované způsobena na lesních porostech v kalendářním roce 2016. Podíl žalované na kyselé depozici H⁺ působící škodu žalobce vypočítal na základě znalcem vypracované depoziční studie, v níž zohlednil údaje Českého hydrometeorologického ústavu v Praze uvedené v Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší, že žalovaná v roce 2016 vyprodukovala a do ovzduší vypustila 8,694 tun SO₂ a 130,879 tun NO_x, a na žalované požadoval náhradu škody z předčasného smýcení lesního porostu ve výši 38 Kč, škody za snížení přírůstu lesního porostu ve výši 4 961 Kč, škody ze snížení produkce lesního porostu ve výši 12 099 Kč, škody ze snížení kvality lesního porostu ve výši 1 278 Kč a škody z mimořádných nebo nákladově náročnějších opatření ve výši 1 358 Kč.
3. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby z důvodu, že Energoblok Domoradice není zvláště nebezpečným provozem a naměřené hodnoty ani zdaleka nedosahují a ani v roce 2016 nedosahovaly povolených limitů a její imise jsou oproti srovnatelným zdrojům využívajícím konvenční fosilní paliva, zejména hnědé uhlí, minimální. Množství emisí pak slouží pro výpočet ročního poplatku za znečištění dle § 15 zákona o znečištění ovzduší, které hradí. Popřela, že by svým provozem způsobila na lesních porostech v konkrétním území lesních správ a závodů celé ČR imisní škody. Namítla promlčení nároku, když každoročně uplatňovaná škoda byla známa žalobci již 1. 1. 2017, přičemž žaloba byla podána až 20. 3. 2020.
4. Soud prvního stupně při svém rozhodování vyšel ze zjištění, že žalobce je státní podnik, kterému mimo jiné náleží výkon práva hospodaření k lesům ve vlastnictví České republiky. Dle znaleckých posudků v důsledku produkce emisí a jejich následného vstupu do životního prostředí dochází ke škodám na lesních porostech a životním prostředí a žalobce musí z uvedeného důvodu pěstovat porosty náhradních dřevin, přičemž v půdě je v důsledku imisí nedostatek živin. Žalovaná se zabývá rozvodem a výrobou tepelné energie a výrobou elektřiny a za tím účelem provozuje zdroj znečištění ovzduší Energoblok Domoradice v obci Přísečná, který je ale moderním ekologickým provozem, v němž se vyrábí tepelná energie a elektřina tzv. kogeneračním způsobem, tj. kombinovanou výrobou elektrické energie a tepla, a palivem je biomasa, konkrétně dřevní štěpka, tj. nikoli uhlí či jakýkoli jiný fosilní zdroj. Tento provoz je k životnímu prostředí šetrnější než teplárny a elektrárny na fosilní paliva, kdy biomasa patří mezi podporovaný zdroj energie podle zák. č. 165/2012 Sb., a výroba tepelné energie a elektřiny využívající tento obnovitelný zdroj je podporována jednak citovaným zákonem a dále i cenovými rozhodnutími ERÚ. Žalovaná na základě smlouvy o dílo ze dne 1. 3. 2012 se společností EKOL, s. r. o. provedla rekonstrukci původní teplárny, jejíž součástí byla instalace parního kotle na spalování biomasy, k němuž byl instalován turbogenerátor vyrábějící elektrickou energii o elektrickém výkonu 8,45 MWe. Od zahájení zkušebního provozu v roce 2012 se podstatně snížily hodnoty jednotlivých emisí, které zdaleka nedosahovaly zákonem povolených limitů, a dne 26. 11. 2018 získala žalovaná povolení k provozování tohoto stacionárního zdroje znečišťování ovzduší. Dle článku na stránkách idnes.cz si občané již nestěžují na zápach v okolí, žalobkyně se zavázala v okolí energobloku vysázet stromy. Do ekologizace energobloku žalovaná v roce 2020 investovala 11 miliónů Kč. V kalendářním roce 2016 žalovaná ze zmíněné elektrárny vypustila do ovzduší 8,694 tun oxidu siřičitého a 130,879 tun oxidů dusíku. Konkrétní imisní škoda zjištěná ve výši 38 Kč z předčasného smýcení lesního porostu, ve výši 4 961 Kč za snížení přírůstu lesního porostu, ve výši 12 099 Kč ze snížení produkce lesního porostu, ve výši 1 278 Kč ze snížení kvality lesního porostu způsobenou poškozením stromů imisemi a ve výši 1 358 Kč z mimořádných nebo nákladově náročnějších opatření byla určena žalobcem postupem podle vyhl. č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích na základě znaleckého posudku č. 2-130/2018 znalce RNDr. Pavla Hadaše, Ph.D., který vypracoval depoziční studii ohledně rozptylu emisí za využití Gaussova rozptylového

modelu, a na základě doložených zaplacených nákladů na mimořádná a nákladově náročnější opatření při údržbě lesních porostů a vynaložených nákladů na hnojení a rekonstrukci lesních porostů, z nichž byl učen uvedený podíl žalované jako jednoho z odpovědných emitentů oxidů síry a dusíku. Správnost výpočtu potvrdil znalec Ing. Fremuth. Kapacitně obdobně velkým a srovnatelným zdrojem imisí jako žalovaná je Teplárna Loučovice, a. s., kdy obě původně spalovaly hnědé vysoko sirnaté uhlí, při jehož spalování dochází k emitování velkých objemů emisí znečišťujících látek, obě prodělaly zásadní rekonstrukci spočívající v přeměně na biomasové zdroje, jejichž produkce tepla a elektřiny v rámci jediného společného kogeneračního cyklu je státem podporována podle zák. č. 165/2012 Sb., v obou případech byla dodavatelem nových teplárenských bloků společnost EKOL, spol. s r.o., přičemž projekt obou tepláren je koncepčně shodný stejně jako jejich výkon elektrický i tepelný. V důsledku rekonstrukce dochází při spalování biomasy k emitování zásadně menších objemů emisí za současně zásadně vyšší efektivity výroby elektřiny a tepla, než v případě původních uhelných zdrojů. Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 25. 1. 2018, č. j. 22 Co 1815/2017-260, vydaným v obdobné právní věci žalobce proti společnosti Teplárna Loučovice, a.s., žalované rozhodl o její liberaci, kdy dle názoru soudu učinila vše, co bylo v jejím případě racionálně možné, aby zabránila zbytečným únikům imisí.

5. Právně posoudil soud prvního stupně zjištěný skutkový stav podle § 1013 odst. 1, 2 a § 2924 o. z. a podle § 21 zák. o lesích, kdy dovodil, že činnost žalované vykazuje znaky provozní činnosti, ale nikoliv jako provozu zvláště nebezpečného, nenaplnujícího znaky § 2925 o. z. Z platné judikatury, na kterou odkázal (rozhodnutí NS ze dne 14. 8. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1211/2006), poukázal na prevenční povinnost fyzických i právnických osob předcházet škodám na lesních porostech vycházející z lesního zákona, kdy předpoklady odpovědnosti se posuzují podle občanského zákoníku a konkrétní způsob výpočtu podle prováděcího předpisu k lesnímu zákonu, tj. ve vyhlášce 55/1999 Sb., vyšel z judikaturou doložené aktivní legitimace žalobce k podání takové žaloby i ze skutečnosti, že výpočet skutečné škody způsobené imisemi na lesích za rok 2016 vyšel z uvedených předpisů. Dospěl k závěru, že žalobce neunesl břemeno tvrzení a důkazní ohledně příčinné souvislosti mezi jednáním žalované a vznikem škody na konkrétních lesních pozemcích přímo ve vztahu k provozu Energobloku Domoradice v roce 2016, a to zejména na lokalitách velmi vzdálených od něj, když posudek RNDr. Hadaše dle něj má pouze charakter obecného pojednání. Vyjádřil názor, že škoda v konkrétním území lesních porostů se bude případ od případu lišit, kdy vliv má jak historické zatížení jednotlivých lesních porostů, jejich druhové rozlišení, druh půd, místní hydrologická situace, specifika mikroklimatu, poškození živočichy i různé odolnosti vůči imisím, což posudek nezohledňuje. Pokud tedy není prokázán vznik konkrétní škody, nelze prokazovat ani příčinnou souvislost s provozní činností žalované. Přes uvedený závěr však soud prvního stupně shledal, že došlo k naplnění zákonných předpokladů odpovědnosti žalované za škodu z provozní činnosti dle § 2924 o. z., nicméně žalovaná prokázala, že vynaložila veškerou péči, kterou od ní bylo lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo, kdy v roce 2016 se již ani neblížila zákonným limitům pro vypouštění emisí do ovzduší a v daném roce nedošlo v provozu k žádné havárii provázené únikem škodlivin. Vyšel současně i z rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 25. 1. 2018, č. j. 22 Co 1815/2017-260, kterým tento rozhodl o teplárně s analogickým provozem. Námitkou promlčení se nezabýval, byť konstatoval, že by k promlčení došlo, když nejpozději v lednu 2017 žalobce věděl, jaká škoda mu vznikla a kdo ji způsobil, když toto činí každým rokem. Žaloba podaná 20. 3. 2020 tak byla podána opožděně.
6. Proti rozsudku podal žalobce včasné odvolání, kde upozornil na rozporné závěry soudu prvního stupně, kdy jeho právní závěry nevycházejí z provedeného dokazování. Jeho závěr o neunesení břemene tvrzení a důkazní ohledně příčinné souvislosti mezi jednáním žalované a vznikem škody v roce 2016 je v rozporu jak s provedeným dokazováním, tak v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího soudu. Vznik škody vyplývá ze vstupních údajů pro výpočet výše škody, přičemž důkaz těmito listinami je s ohledem na povahu věci považován rozhodovací praxí dovolacího soudu za zcela dostatečný k prokázání vzniku a výše škody (s odkazem na nález Ústavního soudu I. ÚS

1821/16), kdy přesnou výši lze zjistit jen s nepoměrnými obtížemi a je na místě postup podle § 136 o. s. ř. Navíc znalec Ing. Fremuth potvrdil, že údaje evidované žalobcem odpovídají skutečnosti. Jak dovodila platná judikatura, emise produkované žalovanou spolu s emisemi produkovanými ostatními emitenty jsou nepochybně příčinou poškození lesních porostů ve správě žalobce, kdy Nejvyšší soud v obdobných sporech o náhradu škody způsobené žalobci na lesních porostech exhaláty dovozuje, že metoda, opírající se o rozptylovou studii a tzv. Gaussův matematický model výpočtu škody, je standardním řešením a za událost, z níž škoda opakovaným poškozováním lesních porostů exhalacemi vznikla, nelze považovat každodenní působení exhalací na lesní porosty, nýbrž výsledek tohoto působení, který se v určitém časovém úseku projevil (s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 1808/2010). Žalobce nesouhlasil ani s tím, že by se žalovaná zprostila odpovědnosti za vzniklou škodu ve smyslu ustanovení § 2924 občanského zákoníku, kdy v důsledku provozu žalobce vždy budou unikat do ovzduší škodlivé látky a tyto látky budou poškozovat životní prostředí, včetně lesních porostů, čemuž žalovaná nemůže zabránit, pouze únik může do určité míry omezit. Ke zproštění odpovědnosti se však požaduje, aby si škůdce počínal tak, aby ke vzniku škody vůbec nedošlo. Navíc na rozdíl od srovnávané věci žalovaná využívá, byť mimořádně, i hnědé uhlí, tedy postupuje s výrazně menší mírou prevence vzniku škody. Za nesprávný označil žalobce i závěr soudu prvního stupně ohledně promlčení, kdy platná judikatura dovodila (s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR, ze dne 5. 5. 2014, sp. zn. 25 Cdo 2782/2013), že aby žalobce mohl podat žalobu v případě imisní škody jako specifického nároku, musí k jeho vyčíslení a určení odpovědného subjektu znát odborné údaje a data získaná vědeckými metodami a postupy. O tom, kdo za škodu odpovídá, se může žalobce dozvědět až na základě kombinace informací o množství vypouštěných škodlivých látek, které jsou dostupné v Integrovaném registru znečišťování životního prostředí (dále jen „IRZ“), veřejném informačním systému zřízeném a spravovaném Ministerstvem životního prostředí, a znaleckého posudku RNDr. Hadaše. Podle § 3 odst. 4 zák. č. 25/2008 Sb., kterým se tento registr řídí, je provozovatel povinen nahlásit úniky a přenosy znečišťujících látek za předchozí kalendářní rok do 31. 3. následujícího rok, přičemž tyto informace jsou veřejnosti dostupné až ke konci září kalendářního roku, když dle § 7 cit. zák. ministerstvo musí údaje zveřejnit do 30. 9. následujícího kalendářního roku. Teprve k tomuto datu je pak shromážděna část údajů, které žalobci umožní prostřednictvím znaleckého posudku RNDr. Hadaše identifikaci osoby, která v roce předcházejícím poškodila lesní porosty v důsledku imisí SO₂ a NO_x, a vypočítat výši škody na konkrétních lesních porostech pro jednotlivé škůdce. Posudek za rok 2016 byl však žalobci předán až 10. 10. 2018, kdy pro jeho podání je třeba získat od Českého hydrometeorologického úřadu údaje a data o proudění a síle větrů, které byly žalobci dostupné teprve od 8. 12. 2017. Teprve od podání uvedeného posudku tak může začít žalobci plynout subjektivní tříletá promlčecí doba. Navrhl, aby odvolací soud buď změnil napadený rozsudek tak, že žalobě bude v plném rozsahu vyhověno, anebo aby tento rozsudek zrušil a věc vrátil zpět soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

7. Žalovaná ve vyjádření k odvolání uvedla, že se shoduje s napadeným rozsudkem. Pokud žalobce namítá nesprávné hodnocení vstupních údajů pro výpočet škody soudem prvního stupně, pak směřuje vznik škody, kterou je povinen prokázat, s jejím vyčíslením, přičemž dokument obsahující uvedené vstupní údaje je zcela k prokázání škody a příčinné souvislosti nedostatečný. K posouzení případných konkrétních dokumentů, např. fotografií, má pak soud dostatečné procesní prostředky. Znovu upozornila, že znalec RNDr. Hadaš nedisponuje odborností k posuzování kvality porostů a dat předkládaných žalobcem. Podstatné pak není poškození lesních porostů např. v Krušných horách, ale konkrétní škoda vzniklá právě a jen v důsledku provozu Energobloku Domoradice, což žalobce neprokázal. Navíc nelze dovodit, že škodliviny, které žalovaná vypustila do ovzduší koncem roku 2016, mohly způsobit škody ještě v daném roce a není tak na místě vycházet z dosud platné judikatury, ale respektovat obecnou judikaturu požadující uvedení konkrétních příčin vzniku konkrétní škody. Pokud namítá mimořádné použití hnědého uhlí žalovanou, pak i nadále se jedná o srovnatelný provoz s teplárnou v Loučovicích, kdy z rozsudku krajského soudu je zřejmé, že ona rekonstruovala pouze jeden ze dvou kotlů, kdy naopak žalovaná provozuje výlučně kotel na

biomasy a pouze záložně má druhý kotel k dispozici jako nouzový palivový zdroj. Závěr soudu prvního stupně o liberaci žalované je tak odpovídající tomuto skutkovému stavu. Žalovaná se ztotožnila i se závěrem soudu prvního stupně ohledně promlčení nároku, kdy žalobce věděl již první den v roce 2017, že mu vznikla škoda, kterou lze vyjádřit v penězích, a kdo mu ji způsobil, přičemž přesné vyčíslení k tomuto není potřebné., a počátek běhu subjektivní lhůty nezávisí na tom, zda a kdy si poškozený opatří dostatek důkazů nebo se pro něj vytvoří příznivější situace. Žalobce navíc předmětnou škodu uplatňuje vůči emitentům imisí každý rok ve stále stejném režimu. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

8. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání přezkoumal napadený rozsudek, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, 5 o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.
9. Podle § 2924 o. z. kdo provozuje závod nebo jiné zařízení sloužící k výtěžné činnosti, nahradí škodu vzniklou z provozu, ať již byla způsobena vlastní provozní činností, věcí při ní použitou nebo vlivem činnosti na okolí. Povinnosti se zproští, prokáže-li, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo.
10. Podle § 1013 o. z. vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod. (2) Jsou-li imise důsledkem provozu závodu nebo podobného zařízení, který byl úředně schválen, má soused právo jen na náhradu újmy v penězích, i když byla újma způsobena okolnostmi, k nimž se při úředním projednávání nepřihlédlo. To neplatí, pokud se při provádění provozu překračuje rozsah, v jakém byl úředně schválen.
11. Nepříznivé účinky exhalací vypouštěných do ovzduší na plodiny a rostliny, zejména na trvalé lesní porosty, jsou typickým případem vlivu provozní činnosti na okolí. Stávající stupeň technického pokroku se při přeměnách energií zejména ve výrobních a energetických provozech prozatím neobejde bez trvale prováděného spalování, které produkuje nevyhnutelně škodlivé zplodiny. Z tohoto pohledu vlastně nelze ani s vynaložením veškeré možné techniky, jako jsou výkonná odsířovací a jiná filtrační zařízení, zcela eliminovat škodlivý dopad exhalací. Újmy způsobené imisemi řeší též úprava omezení vlastnického práva v § 1013, který v odstavci 2 zakládá nárok na peněžitou náhradu. Počítá se tedy s tím, že technický rozvoj přináší určitou míru setrvalé škodlivého působení imisí, kterou není možno vyloučit, jen ji ve veřejnoprávní sféře ovlivňovat. Ani tím však nemůže být dotčeno právo poškozeného na náhradu škody.
12. Soud prvního stupně správně na danou věc případ aplikoval hmotněprávní úpravu odpovědnosti za škodu z provozní činnosti podle § 2924 o. z., což je v souladu s dosavadní judikaturou Nejvyššího soudu ohledně posuzování nepříznivých účinků exhalací vypouštěných do ovzduší na trvalé lesní porosty, konstruovanou na podkladě ust. § 420a obč. zák. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2008, sp. zn. 25 Cdo 769/2006, dále rozsudek téhož soudu ze dne 22. 12. 2010, sp. zn. 25 Cdo 3269/2008, a ze dne 24. 3. 2015, sp. zn. 25 Cdo 3849/2012 atd.), na které § 2924 o. z. v podstatě navazuje, tak i s aktuální judikaturní praxí zdejšího soudu (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 11. 2018, č. j. 14 Co 315/2018-270). Skutečnost, že současný stupeň technického pokroku se neobejde při výrobě tepelné či elektrické energie pokroku bez trvale prováděného spalování s produkcí škodlivých zplodin a tedy škodlivému účinku se nedá zabránit, ještě neznamená, že by měla být odpovědnost žalované posuzována podle § 2925 o. z., v režimu provozu zvláště nebezpečného. Soud prvního stupně správně dovodil, že do takového režimu provoz žalované nespadá, byť se jedná o tovární způsob výroby, když poukázal na to, že tento provoz je relativně malý, ani zde nejsou využívány technické prostředky, nebezpečné suroviny a přírodní síly, které nejsou za daných podmínek vědy, techniky a hospodářství ani při zachování

veškeré opatrnosti plně ovladatelné a kontrolovatelné, takže by z procesu jejich využití hrozilo pro okolí zvýšené a přímé nebezpečí vzniku závažné újmy.

13. Odvolací soud však nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně o neshledaných předpokladech odpovědnosti žalované za škodu a tedy neunesení břemene tvrzení ani prokázání tvrzení žalobce o vzniku škody v příčinné souvislosti s provozem žalované s odůvodněním, že by měla být uvedena konkrétní škoda na konkrétním lesním pozemku. Dosavadní judikatura Nejvyššího soudu jednoznačně konstatuje, že k poškozování lesních porostů imisemi dochází již mnoho let dlouhodobou činností velkého počtu zdrojů exhalací a že rozptylování škodlivin do lesních porostů ovlivňuje celá řada faktorů, které se promítají do intenzity a rozložení výsledného působení škodlivin, a že neexistuje-li prozatím metoda, pomocí které by bylo možno zcela přesně určit výši škody na lesních porostech na jednotlivých územích ve vztahu k jednotlivým zdrojům znečištění, je výpočet opírající se o rozptylovou studii a Gaussův matematický model plně dostačujícím podkladem pro závěr o výši škody, tak jak z něj vychází i znalec RNDr. Hadaš (srov. rozsudek NS ze dne 5. 5. 2014, sp. zn. 25 Cdo 2782/2013, usnesení ze dne 30. 7. 2014, sp. zn. 25 Cdo 3761/2012, usnesení ze dne 4. 1. 2018., sp. zn. 25 Cdo 5187/2017, usnesení ze dne 3. 6. 2019, sp. zn. 25 Cdo 2463/2018, usnesení ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 25 Cdo 3688/2019). Tyto závěry do budoucna nevylučují přesnější stanovení výše náhrady, nicméně žalovaná žádný alternativní a exaktnější způsob zjištění skutečné výše škody způsobené jednotlivými producenty imisí neuvádí a její tvrzení o neprávnosti vstupních údajů se tak pohybují pouze v úrovni úvah a polemik.
14. Výše uvedená judikatura řeší i otázku běhu promlčecí doby, kterou taktéž soud prvního stupně posoudil nesprávně a v rozporu s touto judikaturou, kdy nerespektoval specifika náhrady škody způsobené imisemi na lesních porostech i hlediska, ze kterých lze dovodit, kdy se poškozený dozví o škodě a o škůdci. Dle závěrů Nejvyššího soudu je třeba zohlednit specifčnost nároku, pro jehož vyčíslení a určení odpovědného subjektu je nepochybně nezbytná znalost odborných údajů a dat získaných vědeckými metodami a postupy. Nejvyšší soud následně dovodil, že žalobce má k dispozici veškeré informace potřebné pro úsudek o osobě škůdce a rozsahu škody teprve tehdy, kdy se může seznámit s potřebnými údaji pro vytvoření si spolehlivého úsudku o okolnostech rozhodných pro uplatnění nároku na náhradu škody, které následně může zpracovat v rozptylové studii, tedy důvodně vychází z údajů o množství vypouštěných škodlivých látek, uvedených v IRZ. Pokud tedy je provozovatel ve smyslu § 3 odst. 4 zák. č. 25/2008 Sb. povinen nahlásit do IRZ úniky a přenosy znečišťujících látek za předchozí kalendářní rok do 31. 3. následujícího roku a tyto informace má ministerstvo povinnost zveřejnit a učinit tak veřejnosti dostupné ve smyslu § 7 cit. zák. do 30. 9. následujícího kalendářního roku, lze za počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty považovat následující den po zveřejnění údajů, kdy lze souhlasit s tím, že k uplatnění škody není třeba znát konkrétní výši, tak jak ji pro žalobce určuje znalec ve svém posudku. Nad rámec je třeba soudu prvního stupně ještě vytknout skutečnost, že otázkou promlčení se jakoby nezabýval, ač v případě, že je vznesena námitka promlčení nároku, je jeho povinností se v první řadě zabývat jí a vlastním nárokem se zabývá v souladu se zásadou hospodárnosti až tehdy, kdy dovodí nedůvodnost takové námítky.
15. V rozporu se svým závěrem o neshledání předpokladů vzniku odpovědnosti žalované za škodu nakonec bez bližšího vysvětlení přesto soud prvního stupně dovodil její vznik v režimu odpovědnosti za škodu z provozní činnosti podle § 2924 o. z., s čímž se odvolací soud, jak již výše uvedl, ztotožňuje. Uvedené ustanovení umožňuje zproštění provozovatele této odpovědnosti, pokud prokáže, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo. Výrazem „rozumně požadovat“ je dle důvodové zprávy vyjádřeno, že se nemají na mysli jen povinnosti ujednané ve smlouvě nebo stanovené právními předpisy, ale vše, co se v daném ohledu jeví s ohledem na povahu provozu jako racionální. Je tím také vyjádřeno, že požadavky na provozovatele nemohou být kladeny jako přepjaté - byť jsou formulovány jako objektivní - neboť musí odpovídat tomu, co se od jednajícího v daném oboru očekává jako opatrné jednání podle dosažené úrovně jednání i obecné zkušenosti. V dané věci bylo prokázáno, že původně byl

Energoblok Domoradice teplárnou fungující na bázi spalování hnědého uhlí, přičemž v roce 2012 prodělal rekonstrukci a od té doby nejprve ve zkušebním provozu od roku 2014 a od roku 2018 již ve zkolaudovaném běžném provozu funguje nejen jako výrobce tepla, ale současně i elektřiny, a to na bázi biomasy, která představuje státem podporovaný a obnovitelný zdroj paliva, kdy její výhřevnost je vyšší, než u fosilních paliv, současně s tím je vyráběna elektrická energie a dochází k podstatnému snížení emisí oxidů síry a dusíku, takže ani zdaleka nedosahují povolených limitů. Je tedy zcela zřejmé, že již v roce 2016 fungovala v provozu žalované účinná opatření, která lze zhodnotit jako veškerou péči, kterou lze po žalované rozumně požadovat pro maximální snížení emisí v rámci předcházení škodám. Byť se jedná pouze o snahu o minimalizaci škody, je třeba toto posoudit v dané věci jako dostatečný liberační důvod, když zde převažuje společenský zájem na výrobě tepla a elektřiny a současně dosažená úroveň poznání neumožňuje jejich výrobu jinak, než za vzniku emisí. Zde se tedy shoduje odvolací soud i se závěry uvedenými v rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 25. 1. 2018, č. j. 22 Co 1815/2017-260, který rozhodl o srovnatelném provozu Teplárny Loučovice. Na tomto nic nemění ani skutečnost, že pro případ výpadku má žalovaná jako pojistku zachován i kotel na hnědé uhlí.

16. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalovaná byla v odvolacím řízení plně úspěšná a přísluší jí tak náhrada nákladů tohoto řízení. Výši nákladů soud určil jako náhradu právního zastoupení žalobkyně sestávající z odměny za zastupování advokátem za dva úkony (vyjádření k odvolání, účast na jednání dne 30. 11. 2021) po 1 900 Kč dle § 7 a § 11 vyhl. č. 177/1996 Sb., náhrady hotových výdajů za tyto dva úkony po 300 Kč v souladu s §11 a § 13 cit. vyhl. a DPH 21 % představující částku 924 Kč, tedy v celkové výši 5 324 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.).

Praha 30. listopadu 2021

Mgr. Jiřina Jislová v. r.
předsedkyně senátu